

Controleprotocol 2025-2027 Werk en Inkomen Lekstroom

1. INLEIDING

1.1 Algemeen

Ter voorbereiding en ondersteuning van de accountantscontrole dient het Algemeen Bestuur (hierna: "AB") een aantal zaken nader te regelen, hetgeen in dit voorliggende controleprotocol op hoofdlijnen wordt beschreven.

De Gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom (hierna: "WIL") heeft, naar aanleiding van een Europese aanbestedingsprocedure, in 2021 met Verstegen Accountants en Belastingadviseurs B.V. (hierna: "Verstegen accountants") een overeenkomst gesloten, op basis waarvan laatstgenoemde de jaarlijkse accountantscontrole, als bedoeld in artikel 213 van de Gemeentewet (afgekort: Gemw) en artikel 33, eerste en tweede lid, van de Gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom, uitvoert.

Het controleobject voor Verstegen accountants is tweeledig, namelijk:

- a. De jaarrekening en daarmee tevens het financieel beheer zoals uitgeoefend door of namens het Dagelijks Bestuur (hierna: "DB") van WIL;
- b. De verantwoordingsinformatie in het kader van de in de SiSa-verantwoording van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen.

Het controleprotocol wordt geactualiseerd wanneer nieuwe wet- en regelgeving of bestuurlijke ontwikkelingen daar aanleiding toe geven. Voor de jaarrekening 2025 is dit het geval.

Sinds 1 januari 2023 ligt de verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheid van het financieel beheer nadrukkelijk bij het Dagelijks Bestuur (DB). Het DB legt hierover jaarlijks verantwoording af via de rechtmatigheidsverantwoording, die als onderdeel van de jaarrekening wordt opgenomen. Waar de accountant voorheen in zijn controleverklaring ook een afzonderlijk oordeel over de rechtmatigheid afgaf, geeft hij vanaf verslagjaar 2023 uitsluitend nog een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de verwerking van de rechtmatigheidsverantwoording.

Daarnaast stelt het Algemeen Bestuur (AB) jaarlijks het geactualiseerde normenkader vast, waarin de relevante wet- en regelgeving, verordeningen en beleidsregels zijn opgenomen die van toepassing zijn op de rechtmatigheidsverantwoording.

Met de inwerkingtreding van de Kadernota Rechtmatigheid 2025 en de gewijzigde bepalingen uit het Bado zijn de toleranties, verantwoordingsgrens en rapportagevereisten voor 2025 opnieuw vastgesteld.

Dit protocol heeft een geldigheidsduur van het verantwoordingsjaar 2025 tot en met het verantwoordingsjaar 2027. Wetswijzigingen, verzoeken van het AB of wijziging van accountant kunnen aanleiding geven tot tussentijdse aanpassing van het protocol. Het normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd en aan het AB ter vaststelling voorgelegd.

1.2 Doelstelling

Dit controleprotocol, waarbij het normenkader als bijlage is bijgevoegd, heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapportagetoleranties, alsmede de verantwoordings- en rapportagegrenzen (in het kader van het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording) voor de controle van de jaarrekening van WIL.

Het AB dient via het vaststellen van dit controleprotocol het volgende te bevestigen:

- de te hanteren goedkeurings- en rapportagetoleranties bij het verrichten van de accountantscontrole;
- de rapportagegrens ten behoeve van het opnemen en toelichten van geconstateerde onrechtmatigheden door het DB in de paragraaf bedrijfsvoering;
- de te hanteren verantwoordingsgrens ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording door het DB.

1.3 Wettelijk kader

Het AB wijst op grond van art. 213 Gemw één of meer accountants aan, als bedoeld in art. 2:393 lid 1 BW, voor de controle van de in art. 197 Gemw bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een accountantsverslag. De wet- en regelgeving waarop

de accountant zijn verklaring en bevindingen baseert, moet door het DB in een normenkader inzichtelijk worden gemaakt. In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan het AB nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. Met dit controleprotocol stelt het AB het kader vast dat voortvloeit uit de wet- en regelgeving die van toepassing is voor het verslagjaar 2025 en volgende jaren.

De borging van de rechtmatigheidsverantwoording wordt gerealiseerd door het operationaliseren van het normenkader. Dat operationaliseren gebeurt via de uitwerking van een toetsingskader. Het toetsingskader bestaat uit een intern controleplan met normensets voor alle betreffende regelingen en processen. De bevindingen, naar aanleiding van de controle van de rechtmatigheid, worden opgenomen in de jaarstukken en worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. Daarin zal toelichting worden gegeven op de reikwijdte en methodiek van de controle en naar aanleiding van de bevindingen worden, indien nodig, ook beheersmaatregelen benoemd. Op basis van de verklaring kan dan tussen het DB en AB een gesprek ontstaan over de rechtmatige uitvoering van de taken.

Indien de rechtmatigheidsverklaring getrouw is, geeft de accountant een goedkeurende controleverklaring af, ook al zou uit de bevindingen blijken dat er sprake van onrechtmatigheden is. Zolang de toelichting een getrouw beeld geeft, is het aan het AB om daar iets van te vinden.

Na afronding van de controle (interim-controle en jaarrekeningcontrole) vindt er overleg plaats tussen de accountant, de directeur van WIL, de teamleider bedrijfsvoering, de concerncontroller, (één of meerdere vertegenwoordigers uit) het DB en, als daar aanleiding voor is, (een vertegenwoordiger uit) het AB.

1.4 Algemene verordening gegevensbescherming

De Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: "AVG") geeft (onder meer) voorschriften over de wijze waarop persoonsgegevens verwerkt en beveiligd dienen te worden, geheimhouding en de eisen die aan een verwerkingsverantwoordelijke en een verwerker gesteld dienen te worden.

Interne Controle houdt toezicht op de verwerking van persoonsgegevens conform de voorschriften uit de AVG, zoals die zijn vertaald in de Privacy Baseline van het CIP en de daaruit geselecteerde normen.

2. ALGEMENE UITGANGSPUNTEN VOOR DE CONTROLE (GETROUWHEID)

Zoals in art. 213 Gemw is voorgeschreven vindt de controle van de in art. 197 Gemw bedoelde jaarrekening plaats door de door het AB benoemde accountant. De werkzaamheden van de accountant hebben als doel het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en activa en passiva;
- de getrouwheid van de door het DB afgegeven rechtmatigheidsverantwoording;
- de inrichting van het financiële beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- het in overeenstemming zijn van de door het DB opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemw (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening;
- de bijlage bij de jaarrekening met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa), bedoeld in artikel 58a van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Bij de controle zullen nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur op grond van art. 213 lid 6 Gemw worden gesteld (Besluit accountantscontrole decentrale overheden), alsmede de voor de accountants geldende controle- en overige standaarden, mede bepalend zijn voor de door de accountant uit te voeren werkzaamheden.

Onder "rechtmatigheid" wordt, in lijn met het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (hierna: "Bado"), het volgende begrepen: dat de in de jaarrekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dat wil zeggen: in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder de verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Single information Single audit (SiSa)

Het Rijk streeft naar meer sturing op hoofdlijnen en minder administratieve belasting. Het Rijk heeft daarom de lijn doorgezet om afzonderlijke verantwoordingen en accountantscontroles voor de diverse specifieke uitkeringen af te schaffen. In plaats daarvan zijn meer regelingen toegevoegd aan de SiSa-lijst, een (wettelijke verplichte) bijlage bij de jaarrekening, die door de accountant getoetst moet worden. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties maakt jaarlijks (in december) bekend over welke regelingen de gemeente verantwoording moet afleggen volgens het SiSa-principe.

3. TE HANTEREN GOEDKEURINGSTOLERANTIE, VERANTWOORDINGS- EN RAPPORTAGE-GRENS

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening. De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyses, vastgestelde toleranties en statistische deelwaarnemingen en extrapolaties.

Het uitvoeren van werkzaamheden met inachtneming van toleranties impliceert dat de controle zodanig wordt uitgevoerd, dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening inclusief de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording.

Naast deze kwantitatieve benadering zal de accountant ook een kwalitatieve beoordeling hanteren (professional judgement). De weging van fouten en onzekerheden vindt ook plaats op basis van deze kwalitatieve beoordeling.

3.1 Goedkeuringstolerantie

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en de strekking van de af te geven controleverklaring.

Het AB stelt de goedkeuringstolerantie vast op de minimeisen van het Bado. Met ingang van verslagjaar 2025 gelden voor decentrale overheden de herziene toleranties uit het Bado. De belangrijkste wijziging is dat de voorheen afzonderlijke toleranties (1 % voor fouten en 3 % voor onzekerheden) zijn vervangen door één gezamenlijke goedkeuringstolerantie van 2 % van de omvangbasis.

Type afwijking	Goedkeuringstolerantie (maximaal)	Toelichting
Fouten én onduidelijkheden (gezaamenlijk)	2 % van de totale lasten excl. toevoegingen aan reserves	Eén uniforme tolerantie voor de gehele oordeelsvorming van de accountant (getrouwheid + rechtmatigheid)

Indien het totaal van geconstateerde fouten en/of onzekerheden boven deze grens uitkomt, kan dit leiden tot een beperking, oordeelonthouding of afkeurende verklaring. De accountant hanteert bij zijn controle de door het AB vastgestelde toleranties binnen de bovengenoemde wettelijke maxima. Het AB kan ervoor kiezen een lagere interne tolerantie vast te stellen, bijvoorbeeld om de gevoeligheid voor afwijkingen te vergroten.

Ter illustratie: het bovenstaande betekent voor WIL, op basis van de gewijzigde begroting 2025 (totale lasten ca. € 74.695.000), dat de 2% norm (fouten en onzekerheden) ca. € 1.494.000 bedraagt.

3.2 Rapportagetolerantie

Naast de goedkeuringstolerantie wordt de rapporteringstolerantie onderkend. De rapporteringstolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van de tolerantie vindt rapportering door de accountant plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.

De door de accountant voor de jaarrekening van WIL te hanteren rapporteringstolerantie wordt vastgesteld op € 50.000,- controleverschil.

Rapporteringstolerantie
Elke fout of onzekerheid $\geq$ € 50.000,- wordt gerapporteerd

3.3 Toleranties jaarverantwoordingen uitvoeringstaken deelnemende gemeenten

Specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage bij de jaarrekening)

Via een aparte bijlage bij de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over een nader bepaald aantal specifieke uitkeringen¹. Het Ministerie van BZK heeft voorgeschreven dat de getrouwheid en rechtmatigheid van deze bijlage met dezelfde toleranties gecontroleerd dient te worden als de jaarrekening, wel geldt een specifieke rapporteringstolerantie. In het kader van de Single information single audit (SiSa) zijn door het Ministerie van BZK de volgende rapporteringstoleranties voorgeschreven ten aanzien van de geconstateerde fouten bij deze specifieke uitkeringen:

Omvang specifieke uitkering	Rapporteringstolerantie
≤ € 125.000	€ 12.500
> € 125.000 en ≤ € 1 miljoen	10% van de specifieke uitkering
> € 1 miljoen	€ 125.000

Bovenstaande betekent dat de accountant alle geconstateerde tekortkomingen en onzekerheden rapporteert die afzonderlijk op regelingsniveau de bovenstaande rapporteringstolerantie overtreffen. De bovenstaande toleranties hebben in de jaarrekening van WIL betrekking op de onderdelen 'bijlage bij de jaarrekening van WIL' en de 'toelichting van de uitvoeringsbudgetten per deelnemende gemeente'.

3.4 Verantwoordingsgrens rechtmatigheidsverantwoording

Naast de goedkeurings- en rapportagetolerantie wordt de verantwoordingsgrens onderkend. Deze kan als volgt worden gedefinieerd: de verantwoordingsgrens is een door het AB vastgesteld bedrag, waarboven het DB de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Art 8, van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) Werk en Inkomen Lekstroom (WIL) 2026 bepaalt "In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert het DB aan het AB over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten van de gemeenschappelijke regeling, exclusief de dotaties aan de reserves".

Wij stellen ook voor om bij deze keuze van de verantwoordingsgrens een groeimodel toe te passen. Het streven hierbij is om het percentage intern in twee jaar af te bouwen van 2% naar 1%. Elk jaar wordt in overleg met concerncontroller en/of het AB besproken of de afbouw op dat moment wenselijk is.

3.5 Rapportagegrens

Het DB is verplicht om onrechtmatigheden toe te lichten in de bedrijfsvoeringsparagraaf, indien de geconstateerde onrechtmatigheid de verantwoordingsgrens overschrijdt.

Het DB hecht waarde aan het gesprek met het AB over de bevindingen uit de rechtmatigheidscontroles. Daarom beperkt het DB zich niet enkel tot het geven van een toelichting bij het overschrijden van de verantwoordingsgrens. Het DB rapporteert namelijk aan het AB, met een toelichting, alle bevindingen omtrent de financiële rechtmatigheid boven de rapportagegrens in de paragraaf bedrijfsvoering; dit doet het DB vanuit haar actieve informatieverstrekking richting het AB.

De rapportagegrens wordt vastgesteld op € 50.000,-. Bedragen ≤ € 50.000,- worden gebundeld gerapporteerd. Hiermee wordt de ingezette lijn gevolgd, zoals deze voor de accountant geldt om geconstateerde onrechtmatigheden vanaf deze grens te benoemen in zijn accountantsverslag; analoog aan de rapportagetolerantie genoemd in paragraaf 3.2.

In onderstaande tabel is de verantwoordings- en de rapportagegrens in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen, zoals die door het AB wordt vastgesteld.

Totale lasten WIL (indicatief o.g.v. begroting 2025)	Verantwoordingsgrens voor rechtmatigheidsverantwoording	Rapportagegrens waarboven onrechtmatigheden moeten worden toegelicht in bedrijfsvoeringsparagraaf
Ca. € 75 miljoen	Ca. € 1.5 miljoen	€ 50.000

4. OPBOUW VAN DE RECHTMATIGHEIDSVANTWOORDING

In de door de Commissie BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) opgestelde modeltekst wordt gesproken over afwijkingen. Onder afwijkingen worden verstaan: posten die

¹) Rapporteringstolerantie cf. Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties).

niet rechtmatig tot stand zijn gekomen (fouten) en posten waarbij voor het DB een onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid.

Belangrijk: deze onduidelijkheden staan niet gelijk aan de onzekerheden in de controle van de accountant. Vanuit interne toetsingen en monitoring kan er informatie worden verkregen over de onduidelijkheden, die twijfels oproepen over de rechtmatigheid. Bijvoorbeeld: dat juristen van mening verschillen over een aanbesteding. Onduidelijkheid over interpretatie, uiteenlopende oordelen over de rechtmatigheid en de daarmee verband houdende lasten, kunnen weergegeven worden als onduidelijkheden.

4.1 Rechtmatigheidscriteria

Het kader van de (financiële) rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit de volgende criteria:

1. het begrotingscriterium;
2. het voorwaardencriterium;
3. het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium).

RECHTMATIGHEIDSCRITERIA		
1.	begrotingscriterium	Rechtmatigheid, afgedekt door rechtmatigheidsverantwoording DB
2.	voorwaardencriterium	
3.	misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	
4.	calculatiecriterium	Getrouw beeld, afgedekt door de accountantsverklaring
5.	valuteringscriterium	
6.	adresseringscriterium	
7.	volledigheids criterium	
8.	aanvaardbaarheids criterium	
9.	leveringscriterium	

In het kader van het getrouwheidsonderzoek besteedt de accountant aandacht aan de criteria 4 t/m 9.

Rechtmatigheidscriteria die ook de getrouwheid raken zijn geen onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Bijvoorbeeld: de constatering van een verslaggevingsfout is geen onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Ook de constatering dat een post in de jaarrekening niet voldoet aan de uitgangspunten van het BBV hoeft niet opgenomen te worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

De criteria 1 t/m 3 komen expliciet tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording en worden daarom hieronder achtereenvolgens toegelicht.

1. Begrotingscriterium

Als blijkt dat de gerealiseerde lasten, zoals weergegeven in de jaarrekening, hoger zijn dan de geraamde bedragen met inbegrip van de laatste begrotingswijziging (zoals door het AB vastgesteld uiterlijk op 31 december van het betreffende begrotingsjaar), is er, voor zover het de begrotingsoverschrijdingen betreft, mogelijk sprake van onrechtmatige uitgaven. De overschrijding kan namelijk in strijd zijn met het budgetrecht van het AB zoals geregeld in de Gemw. Voor de oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het AB geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door aan de lasten gerelateerde hogere inkomsten. Het bepalen welke begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan het AB.

2. Voorwaardencriterium

Besteding en inning van gelden door een gemeente c.q. gemeenschappelijke regeling zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden waarop door de accountant moet worden getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en in de (eigen) gemeentelijke regelgeving. De gestelde voorwaarden hebben in het algemeen betrekking op:

- de omschrijving van de doelgroep respectievelijk het project;
- de heffings- en/of declaratiegrondslag;
- normbedragen (denk aan hoogte en duur);
- de bevoegdheden;
- het voeren van een administratie;
- het verkrijgen en bewaren van bewijsstukken;
- aan te houden termijnen voor besluitvorming, betaling, declaratie e.d.

3. M&O-criterium

Het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium) behelst in essentie het volgende: dat het DB voldoende waarborgen heeft genomen om te voorkomen dat als gevolg van misbruik of onei-

genlijk gebruik van wet- en regelgeving ten onrechte overheidssubsidies of –uitkeringen zijn verleend of een te laag bedrag aan heffingen aan de gemeente c.q. gemeenschappelijke regeling is betaald. Bij het M&O-criterium gaat het in het bijzonder om het vaststellen of de organisatie effectieve maatregelen heeft getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Een voorbeeld van misbruik is een aanvraag voor een uitkering, terwijl de aanvrager alleen op papier woonachtig is in een gemeente die deelneemt in de gemeenschappelijke regeling.

De controle op rechtmatigheid is gericht op de naleving van externe en interne regelgeving, zoals die is opgenomen in het normenkader. Het normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld door het AB.

De controle op rechtmatigheid is uitsluitend van toepassing voor zover deze directe financiële beheers-handelingen betreffen of kunnen betreffen. De Commissie BBV heeft een standaardtekst opgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording. De standaardtekst zal door het DB opgenomen worden in de jaar-rekening.

4.2 Tabel rechtmatigheidsverantwoording (format)

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven waarmee met name de (begrotings) onrechtmatig-heden inzichtelijk worden gemaakt.

Rechtmatigheidsverantwoording 2025	X € 1 miljoen
Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten taakvelden	€
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling, etcetera).	€
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de recht-matigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€
De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatig-hedsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	€
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering).	€
M&O criterium	€
6. Geen bevindingen.	
Totaal Onrechtmatigheden	€
Waarvan acceptabel	€
Waarvan niet-acceptabel	€

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording (model)

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur (DB)

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en on-eigenlijk gebruikcriterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het DB toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verant-woorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruikcriterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur (AB) vastgestelde kaders zoals de begroting en de verordeningen van de gemeenschappelijke regeling en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het AB op <datum> vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het AB bepaald en bedraagt 2 % van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € <x>. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het DB stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag <X> bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € <Y>. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het DB overigens een bedrag van € <Z> acceptabel op basis van door het AB vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

-
-

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV en op basis van de afspraken met het AB aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het DB ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

5. RAPPORTAGES

Gedurende het jaar zal het DB aandacht dienen te schenken aan de rechtmatigheidsvraagstukken en hierover rapporteren. Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant. De opvolging van bevindingen van interne- en externe controles, waaronder rechtmatigheidsonderzoeken, is een belangrijk onderdeel van de verbetercyclus. Hierna wordt in het kort toegelicht wat dit inhoudt.

5.1 Dagelijks bestuur: rechtmatigheid

Sinds 2023 rapporteert het DB, in de paragraaf bedrijfsvoering van het jaarverslag, over de uitgevoerde rechtmatigheidscontroles. Gedurende het jaar worden de bevindingen uit de controle, gespecificeerd naar proces, aard van de fout of onduidelijkheid en bedrag, door middel van een controlememorandum met de procesverantwoordelijke besproken. Daarnaast worden er, naar aanleiding van de rechtmatigheidscontroles, aanbevelingen gedaan om de toekomstige fout of onduidelijkheid te verminderen. De opvolging van deze aanbevelingen zal nauwlettend worden gemonitord door de verbijzonderde interne controle (VIC).

5.2 Interim-controle

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogenoemde interim-controle uitgevoerd. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle wordt een verslag uitgebracht, genaamd: de managementletter. De managementletter wordt met de concerncontroller besproken.

In overeenstemming met wet- en regelgeving wordt over de controle een verslag van bevindingen uitgebracht aan het AB en in afschrift aan het DB. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer. En, of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgt.

5.3 Accountantsverslag

Overeenkomstig de Gemeentewet wordt omtrent de controle van de jaarrekening een accountantsverslag uitgebracht aan het AB en in afschrift aan het DB. In het accountantsverslag wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer. En of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgt. Het accountantsverslag wordt met de concerncontroller besproken.

5.4 Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven ten aanzien van zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Deze controleverklaring is bestemd voor het AB, zodat deze de door het DB opgestelde jaarrekening kan vaststellen. De controleverklaring wordt met de concerncontroller besproken.

In het verslag van bevindingen betreffende de controle van de specifieke uitkeringen wordt een samenvatting gegeven van de verrichte werkzaamheden en de bevindingen naar aanleiding van de controle van de toepasselijke specifieke uitkeringen. Dit verslag bevat verantwoordingsinformatie over een aantal door het Rijk aangewezen specifieke uitkeringen die door WIL worden uitgevoerd voor de in de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten. Voor het verslag van bevindingen betreffende de specifieke uitkeringen gelden per specifieke uitkering de rapporteringstoleranties als genoemd in

art. 5 van het Bado (art 5.1.4 a-c). Voor de overige elementen in de jaarverantwoording is de voorgeschreven rapporteringstolerantie nihil.

Op grond van de aanpassing van BBV artikel 24, derde lid dient in de jaarrekening een paragraaf 'Overige gegevens' te worden toegevoegd. Deze paragraaf Overige gegevens moet in de jaarstukken worden opgenomen ná de jaarrekening en dus niet als onderdeel van de jaarrekening. In de paragraaf Overige gegevens wordt de controleverklaring van de accountant opgenomen.

Normenkader 2025

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 12 maart 2026

Dit overzicht vormt een bijlage bij het Controleprotocol 2025-2027. In dit overzicht zijn in het bijzonder de items opgenomen die van belang zijn voor de rechtmatigheidsverantwoording; welke items concreet van belang zijn wordt duidelijk gemaakt in kolom 6 (FC).

De betekenis van de kolommen van onderstaand overzicht wordt hierna kort toegelicht:

- In de eerste kolom wordt de algemene omschrijving gebruikt zoals deze wordt aangeduid in de programma's, paragrafen en/of producten van de programmabegroting.
- In de tweede kolom wordt aangegeven welke specifieke activiteiten onder het desbetreffende programma vallen.
- In de derde kolom wordt de te toetsen algemene wet- en regelgeving aangegeven, die direct een relatie heeft met het financieel beheer en/of de inrichting van de financiële organisatie van WIL.
- In de vierde kolom worden de verordeningen, beleidsregels en overige besluiten van algemene strekking benoemd zoals deze door het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur, de directeur, de gemeenteraden en/of de colleges van B en W zijn vastgesteld; alsmede de interne richtlijnen en uitvoeringsvoorschriften, voor zover deze niet als besluiten van algemene strekking kunnen worden gekwalificeerd, die door het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en/of de directeur zijn vastgesteld.
- In de vijfde kolom (Fin) en de zesde kolom (FC) wordt aangegeven of in de wet- en regelgeving, zoals benoemd in de vierde kolom, relevante financiële bepalingen zijn opgenomen en of deze wet- en regelgeving qua omvang, reikwijdte en financiële gevolgen van belang zijn voor de rechtmatigheidsverantwoording door het Dagelijks Bestuur en de controle op de getrouwheid ervan door de accountant.

Met de in dit overzicht gepresenteerde inventarisatie wordt het kader geboden voor de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole zoals vastgesteld in artikel 213 van de Gemeentewet en in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).

Programma	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern	Fin	FC
Bedrijfsvoering	Algemeen financieel middelenbeheer	Grondwet		nee	nee
	Verwerking persoonsgegevens	Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de UAVG	Privacybeleid Werk en Inkomen Lekstroom	nee	nee
			Privacyreglement Werk en Inkomen Lekstroom	nee	nee
		Wet open overheid		nee	nee
			Verordening elektronische kennisgeving en bekendmaking Werk en Inkomen Lekstroom (vervalt per 01-01-2026). Wet elektronische publicaties.	nee	nee
		Burgerlijk Wetboek		nee	nee
		Wet gemeenschappelijke regelingen	Gemeenschappelijke regeling WIL	ja	ja
			Directiestatuut Werk en Inkomen Lekstroom	nee	nee
		Gemeentewet	Verordening financieel beleid, beheer en organisatie ex art. 212 Gemw WIL 2025 en verder.	ja	ja
			Verordening controle financiële beheer en organisatie ex art. 213 Gemw WIL 2025 en verder.	ja	ja

		Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur ex art. 213a Gemw WIL 2025 en verder.	ja	ja
		Organisatieverordening (Business Plan)	nee	nee
		Budgethoudersregeling	ja	ja
	Besluit begroting en verantwoording (BBV)		ja	ja
	Besluit accountants-controle decentrale overheden (Bado)		ja	ja
	Regeling informatie-verstrekking sisa (AMvB SiSa)		ja	ja
	Algemene wet bestuursrecht	Mandaatregeling Werk en Inkomen Lekstroom 2023	nee	nee
Archief- en documenten-beheer	Archiefwet 1995	Archiefverordening gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)	nee	nee
	Archiefbesluit 1995	Besluit vervanging archiefbescheiden, welke op termijn vernietigbaar zijn, Werk en Inkomen Lekstroom	nee	nee
		Beheerregeling Informatiebeheer Werk en Inkomen Lekstroom	nee	nee
		Ondermandaat vervanging archiefbescheiden	nee	nee
Treasurybeheer	Wet financiering decentrale overheden	Treasury statuut WIL	ja	ja
	Regeling Schatkist-bankieren decentrale overheden		ja	ja
	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo)		ja	ja
	EU-staatssteunregels		ja	ja
Inkopen en aanbesteden; en contractbeheer	EU-aanbestedingsregels, Aanbestedingswet 2012 en de Gids Proportionaliteit		ja	ja
		Inkoop- en aanbestedingsbeleid WIL 2025	nee	nee
		Algemene Inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten Werk en Inkomen Lekstroom 2025	nee	nee
		Algemene detacheringsvoorwaarden doelgroepen Werk en Inkomen Lekstroom 2025	nee	nee
		Regeling ambtseed of belofte Werk en Inkomen Lekstroom	nee	nee
		Regeling gesprekscyclus WIL	nee	nee
		Procedureregeling functiebeschrijving en -waardering Werk en Inkomen Lekstroom	nee	nee
Arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid	Sociale verzekeringswetten		ja	ja

		Wet op de vennootschapsbelasting 1969		ja	ja
		Wet Markt en Overheid		ja	ja
		Wet normering topinkomens (WNT)		ja	ja
		Cao gemeenten/SGO	Sociaal statuut (indien van toepassing)	ja	ja
			Personeelsregeling WIL	ja	ja
			Verordening Cliëntenparticipatie WIL	ja	ja
			Klachtenregeling Werk en Inkomen Lekstroom	ja	ja
			Klachtenregeling ongewenst gedrag Werk en Inkomen Lekstroom	ja	ja
Inkome	Algemene bijstand	Participatiewet	Beleidsregels Wet werk en bijstand (WWB) voor Werk en Inkomen Lekstroom	ja	ja
			Beleidsregels Compensatie alleenstaande ouder Kinderopvang WIL 2016	ja	ja
			Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ WIL 2018	ja	ja
			Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ WIL Houten 2018	ja	ja
			Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ WIL Nieuwegein 2018	ja	ja
	Terugvordering, verhaal en invordering		Beleidsregels terugvordering en invordering Werk en Inkomen Lekstroom 2018	ja	ja
			Beleidsregels betreffende geringe zelfstandige activiteiten in combinatie met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand	ja	ja
			Beleidsregels gehuwden met een niet-rechthebbende partner WIL 2018	ja	ja
			Beleidsregels verlaging uitkering Participatiewet (artikelen 27 en 28) Werk en Inkomen Lekstroom	ja	ja
			Beleidsregels commerciële huur en verhuur Werk en Inkomen Lekstroom 2016	ja	ja
			Beleidsregels giften en schadevergoedingen WIL 2023	ja	ja
			Beleidsregels boete bij nulfraude en verminderde verwijtbaarheid WIL	ja	ja
			Beleidsplan handhaving 2023	nee	nee
			Protocol huisbezoeken WIL	nee	nee
			Verordening Handhaving WIL	nee	nee
			Verordening Handhaving Nieuwegein	nee	nee
			Verordening Handhaving Houten	nee	nee
	Coronasteun	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo 3 en 4)	M&O beleid Tozo	ja	ja
	Bijstandsverlening zelfstandigen	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen 2004 (Bbz)	Mandaatbesluit Gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom zelfstandigenregelingen en schuldhulpverlening aan zelfstandigen 2023	ja	ja

		Wet op de Lijkbezorging	Beleidsregels Wet op de lijkbezorging Wib) Werk en Inkomen Lekstroom	ja	ja
	Beleidsregels ontheemden Oekraïne	Regeling opvang ontheemden Oekraïne	Mandaatbesluit gemeente Houten voor de uitvoering van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne.	ja	ja
			Mandaatbesluit gemeente IJsselstein voor de uitvoering van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne.	ja	ja
			Mandaatbesluit gemeente Lopik voor de uitvoering van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne.	ja	ja
Inkomensondersteuning	Bijzondere bijstand en minimabeleid	Participatiewet	Beleidsregel bijzondere bijstand gemeente Nieuwegein (WIL) 2025	ja	ja
			Beleidsregel bijzondere bijstand gemeente IJsselstein (WIL) 2025	ja	ja
			Beleidsregel bijzondere bijstand gemeente Lopik (WIL) 2025	ja	ja
			Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Houten (WIL) 2025	ja	ja
			Regeling stadspas Nieuwegein 2019	ja	ja
			Regeling tegemoetkoming zorgkosten gemeente Lopik 2023	ja	ja
			Regeling tegemoetkoming zorgkosten chronisch zieken en gehandicapten met een laag inkomen gemeente Houten 2024	ja	ja
			Verordening individuele inkomenstoeslag WIL Nieuwegein	ja	ja
			Verordening individuele inkomenstoeslag WIL IJsselstein	ja	ja
			Verordening individuele inkomenstoeslag WIL Houten	ja	ja
			Verordening individuele inkomenstoeslag WIL Lopik 2018	ja	ja
			Verordening miniregelingen maatschappelijke participatie gemeente Lopik 2018	ja	ja
			Beleidsregels Miniregelingen maatschappelijke participatie gemeente Lopik	ja	ja
			Verordening Participatie kinderen van ouders met een laag inkomen (geldt alleen voor Nieuwegein)	ja	ja
			Verordening participatie schoolgaande kinderen Wet werk en bijstand (geldt alleen voor Houten)	ja	ja
			Verordening Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang Nieuwegein 2020	ja	ja
			Verordening Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang Lopik 2020	ja	ja
			Verordening Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang IJsselstein 2020	ja	ja
			Verordening sociaal medische indicatie kinderopvang gemeente Houten	ja	Ja
			Beleidsregels tegemoetkoming eigen bijdrage kinderopvang WIL	ja	ja

	Schuldhelpverlening	Wet op het kredietbeheer	Beleidsplan schuldhelpverlening 2021-2024	ja	ja
		Wet gemeentelijke schuldhelpverlening	Beleidsregels integrale schuldhelpverlening WIL 2021	ja	ja
			Verordening beslistermijn schuldhelpverlening Houten	nee	nee
			Verordening beslistermijn schuldhelpverlening WIL	nee	nee
			Verordening beslistermijn schuldhelpverlening Nieuwegein	nee	nee
			Privacyreglement Netwerk Informele Schuldhelpverlening Lopik (NIS Lopik)	nee	nee
Pro-gram-ma SW	Sociale werkvoorziening	Besluit uitvoering sociale werkvoorzieningen en begeleid werken		ja	ja
	Wet sociale werkvoorziening	Wet sociale werkvoorziening		ja	ja
		Regeling uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken 2015		ja	ja
Werk	Participatie/Re-integratie	Participatiewet	Participatie- en re-integratieverordening gemeente Nieuwegein (WIL) 2023	Ja	ja
			Participatie- en re-integratieverordening gemeente IJsselstein (WIL) 2023	Ja	Ja
			Participatie- en re-integratieverordening gemeente Lopik (WIL) 2023	Ja	Ja
			Participatie- en re-integratieverordening gemeente Houten (WIL) 2023	Ja	Ja
			Nadere Regel Participatie- en Re-integratievoorzieningen WIL 2023 (de Nadere Regels van WIL)	ja	ja
	Studietoelag		Beleidsregels studietoelag WIL 2022	ja	ja